

Vampyyri

ja muita vanhoja
kauhu- ja jännitysnovelleja

Toim. Juri Nummelin

KUSTANTAMO
HELMIVVO

Vampyyri

Vampyyri

ja muita vanhoja
kauhu- ja jännitysnovelleja

Toim. Juri Nummelin

Kustantamo Helmivyö
Turku 2018

Vampyyri ja muita vanhoja kauhu- ja jännitysnovelleja

Toim. Juri Nummelin

ISBN 978-952-7211-04-5

Painopaikka: BoD, Norderstedt, Saksa

Sisällysluettelo

- 7 Juri Nummelin: Lukijalle
- 9 Jan Neruda: Vampyyri (Vampyr, 1870; suom. tuntematon, Kiki 9/1930)
- 16 H. G. Wells: Perhonen – “Genus Novo” (The Moth, 1895; suom. V. Hämeen-Anttila, teoksessa *Varastettu basilli*, Kansa 1907)
- 34 Arthur Conan Doyle: Brasilialainen kissa (The Brazilian Cat, 1898; suom. Väinö Nyman, teoksessa *Pelko- ja kauhutarinoita*, Kirja 1925)
- 71 Arthur Conan Doyle: Hissi (The Lift, 1922; suom. Väinö Nyman, teoksessa *Hämärätarinoita*, Kirja 1926)
- 94 Salatusta maailmasta (teoksessa *Salatusta maailmasta: kolme kummallista kertomusta*, Otto Andersin 1917)
- 98 Tosia kummitusjuttuja (otteita teoksesta *Tosia kummitusjuttuja*, suom. Hilma Vartiainen, 1928)
- 110 Rudyard Kipling: Dungaran tuomio (The Judgement of Dungara, 1888; suom. Aino Malmberg, teoksessa *Kertomuksia Intian ylängöiltä ja laaksoista*, Otava 1893)
- 126 Charles Dickens: Ratavahti (The Signalman, 1866; suom. Suonio, teoksessa *Mugbyn rautatie-baara*, SKS 1869)
- 152 Jack London: Varjo ja valo (The Shadow and the Flash, 1903; suom. tuntematon, teoksessa *Ikuinen salaisuus*, Otava 1924)

Lukijalle

Kauhukirjallisuutta on Suomessa luettu aina. Jo 1800-luvulla sanoma- ja muissa lehdissä julkaistiin sekä käännettyjä että suomalaisten kirjailijoiden tekemiä kauhu-novelleja. Lajityypillä on maassamme ohut, mutta pitkä perinne.

Tähän kirjaan olen koonnut sellaisia kauhu- ja jännitestarinoita, jotka on käännetty noin sata vuotta sitten ja jotka ovat muuttuneet divarien aarteiksi tai eivät muuten ole olleet painettuna saatavilla pitkään aikaan. Joukossa on tunnettuja kirjailijoita, kuten Arthur Conan Doyle ja H. G. Wells, mutta mukana on myös nimettömänä ilmestyneitä tekstejä. Otsikon ”Tosi kummitusjuttuja” alla tarjoillaan sata vuotta vanhoja kertomuksia, joita englantilainen Daily News -sanomalehti keräsi 1920-

luvun alussa lukijoiltaan – tarinat eivät juuri eroa nykyisistä keskustelupalstojen kauhujutuista, niin sanotusta creepypastasta! Samantyyppinen urbaani legenda on myös nimetön “Salatusta maailmasta”, jonka alkuperä ei ole tiedossa. Yksi tarinoista, tšekkiläisen Jan Nerudan kiehtova “Vampyyri”, on suomennettu Kiki-lukemistolehdessä. Vanhat lehdet olisivat muutoinkin kiehtova tutkimuskohde kauhukirjallisuuden suomalaisesta historiasta kiinnostuneille.

Tarinat on julkaistu suurin piirtein siinä asussa, jossa ne Suomessa 100–150 vuotta sitten julkaistiin. Suomentajat on mainittu, milloin he ovat olleet tiedossa. Joissain tarinoissa esiintyy rasistisia ja muita ongelmallisia näkemyksiä, jotka lukija toivottavasti osaa sijoittaa kirjoitus- ja julkaisuaikaansa.

Helmivyöltä tulee myöhemmin myös kokoamani valikoima suomalaisia kauhutarinoita 1800- ja 1900-lukujen taitteesta.

Kiehtovia lukuhetkiä!

Turussa 18.5.2018

Juri Nummelin

Jan Neruda

Vampyyri

Me olimme höyrylaivassa matkalla Konstantinopolista Prinkipoon rannikolle. Matkustajia ei ollut monta. Eräs puolalainen perhe: isä, äiti, tytär ja hänen sulhasensa, ja sitten me kaksi, vaimoni ja minä. Ja tottakin, jo meidän seisoessamme puisella sillalla, joka johtaa yli Kultaisen Sarven Konstantinopoliin, liittyi meihin eräs nuori kreikkalainen mies, kaikesta päättäen taitelija. Hän kantoi kainalossaan mustaa salkkua, hänen tukkansa oli tumma ja pitkä ja hänen silmänsä paloivat syvällä kuopissaan. Aluksi tunsin mielenkiintoa häntä kohtaan, hän tuntui tuntevan seudut erittäin hyvin, mutta sitten jätimme hänet yksikseen, sillä hän puhui sietämättömän paljon.

Puolalainen perhe sen sijaan oli paljon miellyttäväm-

pi. Isä ja äiti olivat kumpainenkin hienoja, sivistyneitä ihmisiä, tytön sulhanen oli kaunis, sympaattinen nuori mies. Heidän piti viettää kesäkuukaudet Prinkipoossa tyttären tähden, joka oli heikko ja sairaalloinen. Nuori tyttö oli todellakin kalpea. Hän näytti joko juuri toipuneen vaikeasta taudista taikka – en osaa selittää miksi – minut valtasi sellainen tunne hänet nähdessäni – uhkasi häntä jokin onnettomuus, joka painoi leimansa häneen. Hänen kävellessään sulhasensa käsivarteen nojautuen laivan kannella täytyi hänen tavantakaa pysähtyä hengähtämään kuivan yskän keskeyttäessä hänen kuiskaavan puheensa. Sulhanen näytti suhtautuvan syvällä myötätunnolla hänen kärsimyksiinsä, ja tyttö ymmärsi sen. Päästyään ohi pahimman yskänpuuskan katsoi hän sulhasensa yrittäen hymyllä ja vakuuttaen: “Ei se tee mitään. Minä olen niin onnellinen.”

Kreikkalaisen taiteilijan suosituksesta sijoituimme rinteellä sijaitsevaan hotelliin. Hotellinomistaja oli ranskalainen, ja talo oli mukavasti ja taiteellisesti sisustettu yltyleensä ranskalaiseen tyyliin.

Me söimme aamiaista yhdessä puolalaisen perheen kanssa, ja kun keskipäivän kuumuus oli hieman lauhtunut, lähdimme ylös rinteellä, jossa siperialaisten kuusten muodostamassa varjoisassa paikassa aioimme nauttia kauniista näköalasta. Me olimme tuskin ehtineen si-

Suomessa on aina luettu kauhukirjallisuutta. Juri Nummelinin toimittama *Vampyyri* kokoaa yhteen vanhoja kauhukertomuksia jo 1800-luvulta asti. Mukana on Charles Dickensin, Arthur Conan Doylen ja Jack Londonin kaltaisia kirjallisuuden klassikoita, mutta myös nimettömiä kummitusjuttuja 1900-luvun alusta. Suurinta osaa kirjan tarinoista ei ole ollut painettuna saatavana sataan vuoteen.

Kustantamo Helmivyö
ISBN: 978-952-7211-04-5

9 789527 211045